

Dialogmøde 17. maj 2011 mellem Rådet for Socialt Udsatte og lokale udsatteråd

Tirsdag den 17. maj 2011 var Rådet for Socialt Udsatte vært ved det 2. dialogmøde mellem landets lokale udsatteråd. 40 repræsentanter fra 15 af landets nuværende 18 udsatteråd deltog i dialogmødet – et heldagsarrangement med oplæg og debat om socialt udsattes situation i en tid med kommunale besparelser, revisitation og hvor de udsattes retssikkerhed er under pres.

Dagen blev indledt med en velkomst af Rådets formand Jann Sjørnsen, der igen i år kunne meddele en fremgang i antallet af oprettede lokale udsatteråd. Siden dialogmødet i oktober 2010 i Nyborg er der således oprettet udsatteråd i Slagelse, Langeland, Nyborg, Svendborg og Frederiksberg¹. Formanden tog hul på dagens centrale debat om konsekvenserne af de kommunale besparelser for socialt udsatte med en opfordring til kommunerne om at ”stoppe snigeren” med hensyn til skjulte serviceforringelser og melde rent ud, at Folketinget bør vedtage en revision af serviceloven, så det faktiske serviceniveau i kommunerne hjemles. Som det er nogle steder i øjeblikket, så er kommunerne i færd med at fastlægge et eget serviceniveau, der ikke stemmer overens med servicelovens generelle bestemmelser.

Pointen blev anskueliggjort i det efterfølgende oplæg om kommunale nøgletal, hvor der blev vist eksempler på, hvordan økonomiske besparelshensyn i nogle tilfælde er på kant med det konkrete individuelle skøn. De lokale udsatteråd blev opfordret til at følge de kommunale budgetforhandlinger i deres respektive kommuner og søge indflydelse ved at gøre opmærksom på evt. uhensigtsmæssigheder i de kommunale prioriteringer i de enkelte kommuner. Flere af de lokale råd beskrev aktuelle udfordringer i deres kommuner, bl.a. et tilsyneladende fald i tilkendelsen af individuel bostøtte efter servicelovens § 85, tilkendelse af hjemmehjælp efter § 83 i stedet for støtte efter § 85 uden nogen videre begrundelse og stigende anvendelse af gruppebehandling frem for individuel behandling ift. misbrugsindsatsen.

Dialogmødets primære formål - dialog på tværs af de enkelte råd, inspiration og beretninger om oplevede barrierer i rådernes arbejde mm. fyldte eftermiddagens gruppediskussioner. Der var lagt op til diskussion af de lokale udsatteråds konkrete opgaver, forslag til synliggørelse, rådernes forskellige modeller for sammensætning, kommunikationen mellem råd og lokale beslutningstagere, oplevede konsekvenser af kommunale besparelser.

Erfaringerne med rådernes konkrete opgaver vidner om en stor bredde. Rådene har bl.a. konkrete planer om at arbejde med tandsundhed og sundhed mere generelt, nye modeller for mentor- og støtteordninger, fremskudt rådgivning og sagsbehandling, udsættelser, retssikkerhed. Rådernes arbejde har også – især for de nyoprettede – været præget af at komme på plads rent organisatorisk. Derfor er der planer om opstartsseminarer, sparring med andre råd, forretningsordner osv. Generelt blev der opfordret til at rådene brugte hinanden i det fremadrettede arbejde. På Rådet for Socialt Udsattes hjemmeside er der kontaktoplysninger om de enkelte råd i form af links. Der er også links til kommunernes udsattepolitikker.

Rådernes erfaringer med at skabe synlighed om deres rolle og målgruppens situation viser stor kreativitet. Flere af rådene har været med i eller selv stået for events, bl.a. Udsatteevent i Herning, hvor man samlede områdets sociale organisationer og tilbud til en ”torvedag”, hvor målgruppen

¹ Frederiksberg Kommune har oprettet et dialogforum for udsatte med deltagelse af bruger- og organisationsrepræsentanter, institutionsledere og medlemmer af socialudvalget. Dialogforum holdt sit første møde 31. januar 2011.

blev synliggjort og tilbuddene til dem vist frem. Det blev ifølge repræsentanterne fra Herning modtaget godt, både af brugerne og borgerne. Rådene foreslog også forskellige it-muligheder som en del af løsningen, bl.a. Facebook, Twitter osv. Fra Rådet for Socialt Udsattes side er der planer om at danne en mailgruppe bestående af rådernes medlemmer, der skal fungere som en slags brugerpanel ifb. med miniundersøgelser, høringer osv.

Når det gælder sammensætningen af de enkelte råd, så er der stor forskel. Nogle råd har formået at få brugere med konkret brugerbaggrund ind i rådene sammen med andre med en mere professionel baggrund. Andre råd består af professionelle, bl.a. ledere af kommunale institutioner, socialpolitikere og kommunale embedsmænd. Også mødeformen varierer fra råd til råd. Eksempelvis i Viborg hvor et råd bestående af primært socialudvalgets politikere mødes ude på de enkelte udsattetilbud til et møde om en fast dagsorden, men hvor stedets brugere indgår i rådsmødet ved denne lejlighed. Det giver ifølge rådets repræsentant stor autencitet og opvejer, at selve rådets medlemmer ikke er brugere. Fra Rådet for Socialt Udsatte blev der opfordret til, at rådene i en eller anden form sikrede brugernes stemme i arbejdet.

Erfaringerne med inddragelse i den kommunale budgetlægning er forholdsvis begrænset, idet rådene er forholdsvis nye. Repræsentanterne fra Vejle og Århus har som høringspart været involveret i budgetlægningen. Der blev opfordret til at søge indflydelse så tidligt i budgetlægningen som muligt, hvor der reelt er mulighed for at præge beslutningerne. Der var også forslag om undervejs i budgetprocessen at invitere en administrativ medarbejder til at fremlægge budgetoplægget, så man som råd får mulighed for at stille spørgsmål til prioriteringsoplæg.

Flere af rådene har oplevet og allerede diskuteret konsekvenser af kommunale besparelser. I Svendborg har man således lukket det alternative plejehjem Stenhøjen. I andre kommuner har man erfaringer med hjemtagelse af egne borgere til tilbud i kommunen, som ikke opleves at dække den enkeltes behov. Fra Rådets for Socialt Udsattes side blev der opfordret til at følge med i disse sager og som lokalt råd opfordre borgere til at klage ad vanlig vej i tilfælde af ubegrundet revisitering.

Formand Jann Sjursen sluttede opsummeringen af gruppediskussionerne af med en konstatering af, at der i kommunerne i disse år træffes særdeles betydningsfulde og omfangsrige beslutninger i forhold socialt udsatte borgere, og at både det nationale råd og de lokale råd har en rolle som vagthund i den retning.

Rådet for socialt Udsatte vil i 2012 indbyde til et nyt dialogmøde.

Faktaboks

Følgende kommuner har oprettet lokale Udsatteråd:

Aalborg, Aarhus, Fredericia, Helsingør, Herning, Horsens, Høje Tåstrup, København, Langeland, Nyborg, Odense, Svendborg, Vejle, Viborg og Slagelse, Esbjerg, Randers, Frederiksberg